Waar proosten we op in 2030?

1 Vertrouwen van inwoners herwinnen

Zonder vertrouwen is participatie kwetsbaar. Het herstellen van vertrouwen vraagt om transparantie, duidelijke communicatie en het nakomen van afspraken.

2 Duidelijkheid en transparantie over participatie

Inwoners moeten weten **waarover** ze mee kunnen praten en **hoe** ze kunnen meedoen. Dit betekent een heldere structuur, laagdrempelige processen en geen drempels.

3 Betere communicatie en terugkoppeling

Niet alleen informeren, maar ook actief terugkoppelen wat er met input gebeurt. Dit vergroot betrokkenheid en voorkomt dat inwoners het gevoel krijgen dat participatie een formaliteit is.

4 Meer inclusieve en diverse deelname

Zorg dat niet alleen de ‘usual suspects’ meedoen, maar ook jongeren, stille middenmoot en minderheden. Dit vraagt om gerichte outreach en creatieve vormen van participatie.

5 Gemeente durft verantwoordelijkheid te delen

Laat dorpen en wijken echt meebeslissen en medeverantwoordelijk zijn. Dit versterkt eigenaarschap en maakt participatie betekenisvol.

Keuze maken

Participatie kost meer tijd dan het oplevert

eens — oneens

- Goede voorbereiding en duidelijke communicatie besparen later tijd en zorgen voor effectief participatieproces. Kies het juiste moment, geef eerlijke uitleg en bied een helder tijdspad met kaders voor verwachtingsmanagement.

Wat doen we met ideeën die buiten de beleidsruimte vallen: naast ons neerleggen, of toch proberen er iets mee te doen?

iets mee doen — naast ons neerleggen

- Beleid is er met een reden. Maar sta open voor ideeën buiten de kaders en hanteer een “ja, mits/tenzij”-benadering om flexibiliteit te waarborgen.

Moet een standaardaanpak vooral een ‘keuzemenu’ zijn met veel vrijheid, of een strak format dat voor iedereen hetzelfde is?

keuzemenu — strak format

- Participatie is maatwerk, dus je moet flexibel zijn. Soms is er veel ruimte en soms weinig.

Wat weegt zwaarder: iedereen de kans geven om mee te doen (inclusiviteit), of het proces behapbaar en efficiënt houden?

kans geven — behapbaar proces

- Iedereen moet een kans krijgen om mee te doen, met een duidelijk en goed bewaakt proces dat bij complexe onderwerpen in stappen wordt opgedeeld.

Kaders vanuit de gemeente zijn altijd leidend, ook als een initiatief kan rekenen op een flinke meerderheid

minder leidend — leidend

- Beleid is niet voor niks gemaakt, maar er mag ruimte zijn om af te wijken.

We moeten nog steviger inzetten op kernendemocratie

eens — oneens

- We moeten kernendemocratie goed evalueren en dan naar kernendemocratie 2.0. Meer lokaal organiseren en inzetten op inwonersparticipatie.

Is het beter om participatie vooral vroeg in te zetten (meer invloed, meer risico op vaagheid) of later in het proces (minder invloed, maar concreter)?

vroeg — later

- Dan kun je ideeën en verwachtingen goed meenemen

Rollen

Rol: **Stem van de kiezer**

Stem van de kiezer

Je ziet jezelf als de **gekozen vertegenwoordiger van de inwoners**. Je voelt een sterke verantwoordelijkheid om besluiten te nemen namens de gemeenschap. Je bent toezichthouder op het participatieproces. Inwoners hebben hun stem al gegeven via de verkiezingen; de raad weegt belangen af en neemt besluiten zorgvuldig namens hen.

Kernwoorden: verantwoordelijk, betrouwbaar, besluitvast, volksvertegenwoordiger.

Rol: **Gesprekspartner**

De raad als gesprekspartner

Je gelooft in **samenwerking en dialoog**. Naast de verkiezingen wil je inwoners actief betrekken bij plannen en beleid. Door te luisteren, mee te denken en samen te zoeken naar oplossingen, ontstaat meer draagvlak en begrip.

Kernwoorden: open, luisterend, uitnodigend, bruggenbouwer.

Rol: **De Meebeslisser**

De inwoner aan het roer

Je ziet **directe invloed** van inwoners als waardevolle aanvulling op de democratie. Jij staat open voor vormen als burgerraden, referenda of bewonersbesluiten, waarbij inwoners echt meebeslissen over beleid.

Kernwoorden: vernieuwend, democratisch, gedeelde verantwoordelijkheid, vertrouwen in inwoners.

Waarden voor in de visie

Uitdaagrecht

Inwoners moeten de gemeente op alle taken kunnen uitdagen, niet alleen op taken die wij vooraf vastleggen.

- *Het zal geen storm lopen, laat het gebeuren. Laat de inwoners aan zet, mocht het te gek worden, kunnen kaders altijd nog. Wettelijke taken horen gewoon bij gemeente, maar dat zegt de wet ook.*

Het uitdaagrecht is een kans om niet alleen taken uit te besteden, maar om de samenwerking met inwoners structureel te versterken.

- *Samenwerking inwoners versterken*
- *Risico is wel dat als het niet lukt, dat je achteraf discussie krijgt. De praktijk zal soms best ingewikkeld kunnen zijn.*
- *Inwoners moeten wel het initiatief nemen*
- *Het kan ook de sociale cohesie versterken*

Elk uitdaagvoorstel moet financieel aantrekkelijk zijn voor de gemeente, door aantoonbare kostenbesparingen te realiseren.

- *Dit hoeft niet altijd als inwoners het bijvoorbeeld beter kunnen*
- *Doel is niet goedkoper te doen, maar er zijn wel grenzen (begroting moet sluitend zijn)*

Een uitdaagvoorstel moet minimaal 50% van de inwoners van een bepaalde wijk of kern vertegenwoordigen om in behandeling te worden genomen.

- *Hoeft niet altijd. Een vereniging kan een goed idee hebben die niet het hele dorp raakt. Dan is vooral fijn als vereniging dit wil ipv hele dorp. Ligt dus aan onderwerp*
- *Lastig om te wegen, moet uitvoerbaar zijn*

De gemeente is alleen verantwoordelijk voor het beoordelen van het voorstel en niet voor de verdere ondersteuning van de uitvoering.

- *Als het goed gaat, dan geen ondersteuning nodig (maatwerk dus)*
- *Het is een samenspel met de gemeente*
- *Ondersteuning is ook participatie*